

SYSTHEMA

MATERIAL DE INSTRUIRE

Introducere în AML principiile de bază

Ce este spălarea banilor, de ce o combatem, ce cer standardele internaționale și Legea nr. 129/2019, și ce înseamnă toate acestea, concret, pentru cine lucrează într-o entitate raportoare.

DESPRE ACEST MATERIAL

Un curs de bază, scris pentru oameni care nu au o formare juridică și care intră pentru prima dată în contact cu prevenirea spălării banilor: angajați noi, casieri, analiști de credit, membri ai conducerii, persoane desemnate la început de drum. Explică de ce există fiecare regulă înainte de a spune ce cere ea, cu exemple din activitatea instituțiilor financiare nebancare și a caselor de ajutor reciproc. La final sunt un glosar, sursele și un test de autoevaluare cu răspunsuri. Materialul poate fi folosit la instruirea anuală cerută de art. 24 din Legea nr. 129/2019; procesul-verbal de instruire și testul semnat rămân la dosarul organizației.

Cuprins

01 Ce este spălarea banilor și de ce contează 3

02 Cele trei etape: plasare, stratificare, integrare 4

03 Finanțarea terorismului și sancțiunile internaționale 5

04 Cadrul internațional: FATF, MONEYVAL, Uniunea Europeană 6

05 Cadrul românesc: Legea 129/2019 și autoritățile 8

06 Entitatea raportoare și cele șapte obligații 10

07 Abordarea bazată pe risc 11

08 Cunoașterea clientelei: identificare, beneficiar real, PEP 12

09 Monitorizarea și semnalele de alarmă 14

10 Raportarea: RTN, RTS, interdicția de avertizare 16

11 Organizarea internă: cele trei linii de apărare 18

12 Răspunderea: sancțiuni contravenționale și penale 19

13 Ce poate face tehnologia și ce nu 20

14 Glosar 21

15 Test de autoevaluare 22

16 Surse și lecturi recomandate 24

01

Ce este spălarea banilor și de ce contează

Spălarea banilor este procesul prin care banii obținuți din infracțiuni primesc o aparență de legalitate, ca să poată fi folosiți fără teamă. Fără acest proces, infracțiunea nu „plătește": un milion de lei din evaziune, trafic sau corupție nu poate cumpăra o casă, o firmă sau liniștea, atâta vreme cât oricine poate întreba de unde vine.

Definiția și cele trei forme

Legea nr. 129/2019 (art. 49) definește spălarea banilor prin trei fapte, fiecare pedepsită cu închisoare de la 3 la 10 ani: schimbarea sau transferul de bunuri, știind că provin din infracțiuni, pentru a le ascunde originea ori pentru a ajuta autorul să scape de urmărire; ascunderea sau disimularea adevăratei naturi, proveniențe, situări sau proprietăți a bunurilor; și dobândirea, deținerea sau folosirea de bunuri de către o persoană care știe că provin din infracțiuni. Observați ce nu scrie în definiție: nu contează suma, nu contează dacă banii au trecut prin bancă sau prin casieria unei asociații, și nu e nevoie ca infracțiunea de origine să fi fost judecată. Tentativa se pedepsește, iar autorul infracțiunii de origine poate fi și autorul spălării.

Infracțiunea din care provin banii se numește infracțiune predicat (sau „generatoare de bunuri"). În România, cele mai frecvente sunt evaziunea fiscală, corupția, înșelăciunea, traficul de droguri și de persoane, contrabanda și frauda informatică. Important pentru practică: evaziunea fiscală e infracțiune predicat, deci banii „la negru" ai unei firme, depuși treptat în contul unei persoane fizice, sunt bani de spălat în sensul legii, oricât de banal ar părea cazul.

De ce e o problemă pentru toată lumea

Costul spălării banilor nu e abstract. Oficiul ONU pentru Droguri și Criminalitate estimează de ani buni că între 2% și 5% din produsul intern brut mondial se spală anual, adică undeva între 800 de miliarde și 2.000 de miliarde de dolari. Banii spălați cumpără influență politică, distorsionează piețele (o firmă finanțată din bani murdari nu are nevoie să fie profitabilă), umflă prețurile imobiliare și, mai ales, finanțează următoarea infracțiune. O instituție financiară folosită pentru spălare pierde, în ordinea gravității: încrederea clienților, licența și, în cazuri extreme, existența. Pentru instituțiile mici, care trăiesc din reputație locală, prima pierdere e de ajuns.

2–5%
din PIB-ul mondial spălat anual, estimarea UNODC

3–10 ani
închisoare pentru spălarea banilor, art. 49 din Legea 129/2019

10.000 €
pragul de raportare a numerarului, indiferent de suspiciune

5 ani
păstrarea documentelor după încetarea relației, prelungibilă cu încă 5

De ce intră în joc entitățile raportoare

Statul nu vede banii când se mișcă. Îi văd băncile, IFN-urile, casele de ajutor reciproc, notarii, contabilii, agenții imobiliari, cazinourile. De aceea legea le numește entități raportoare și le cere trei lucruri: să știe cu cine lucrează, să observe ce fac clienții și să anunțe autoritatea când ceva nu se leagă. Nu li se cere să ancheteze și nici să dovedească vinovăția: li se cere să fie ochii sistemului acolo unde sistemul nu ajunge. O precizare de vocabular: prevenirea spălării banilor (AML) și combaterea finanțării terorismului (CFT) merg împreună în toate textele, de aceea se scrie „AML/CFT" sau „CSB/CFT"; mecanismele sunt aceleași, logica e inversată, iar capitolul 3 explică diferența.

02

Cele trei etape: plasare, stratificare, integrare

Modelul clasic în trei etape e o simplificare, dar una care ajută la înțelegerea indicatorilor de suspiciune: fiecare etapă lasă urme diferite, iar instituțiile mici sunt expuse mai ales la prima.

ETAPA 1

Plasarea

Banii în numerar, proveniți din infracțiune, intră în sistemul financiar: depuneri, cumpărarea de instrumente, rambursări anticipate, aporturi la un fond social.

E momentul cel mai vulnerabil pentru infractor, pentru că numerarul e vizibil și greu de justificat. Aici acționează pragul de 10.000 EUR și majoritatea indicatorilor de structurare.

ETAPA 2

Stratificarea

Banii, odată intrați, sunt mutați prin cât mai multe operațiuni și entități, ca să li se piardă urma: transferuri succesive, firme-paravan, împrumuturi fictive, conturi în mai multe jurisdicții.

Fiecare strat face mai greu de refăcut drumul înapoi către infracțiune.

ETAPA 3

Integrarea

Banii reapar în economie cu o explicație aparent legitimă: vânzarea unui imobil, profitul unei afaceri, restituirea unui împrumut, o moștenire.

Din acest moment, infractorul îi poate folosi deschis. Un „împrumut" rambursat devine, pe hârtie, bani curați.

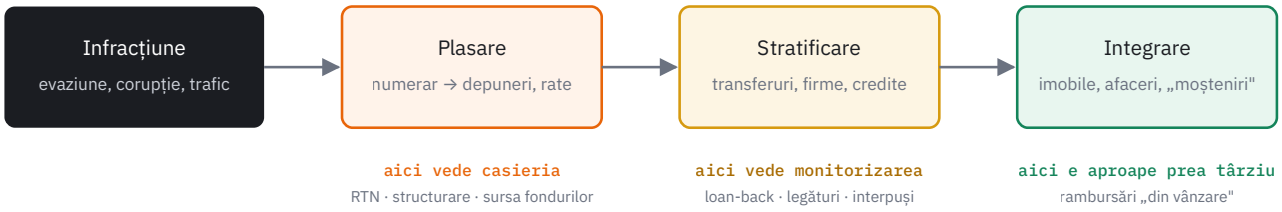

Figura 1. Cele trei etape și locul în care fiecare poate fi observată de o instituție financiară nebancară.

Cum arată cele trei etape într-o instituție mică

Băncile mari văd stratificarea. O casă de ajutor reciproc sau un IFN de creditare vede aproape exclusiv plasarea și, uneori, integrarea deghizată în operațiuni obișnuite. Tiparul tipic, descris de Oficiu în ghidul din 2025 pentru acest sector: o persoană ia un împrumut substanțial și îl rambursează integral, în numerar, după câteva luni, cu bani pe care nu îi poate justifica. Împrumutul a fost vehiculul; la ieșire, suma este o „rambursare" documentată, adică un strat de legitimitate. Variațiile: depuneri repetate chiar sub prag (structurare), mai multe persoane care depun aceeași sumă în aceeași zi (smurfing), depuneri mari urmate de un împrumut pe aceiași bani (loan-back), venituri modeste cu rulaj de zeci de mii de lei pe an. Două concluzii: într-o instituție mică casierul este prima linie, pentru că el vede plasarea cu ochii lui; iar indicatorii sectorului sunt aritmetici, deci pot fi urmăriți sistematic, zi de zi, dacă există un mecanism care o face.

> **NU ORICE NUMERAR E SUSPECT**
>
> Numerarul este normal în acest sector. Suspectă nu e depunerea de bani lichizi, ci neconcordanța: suma față de venit, ritmul față de obicei, explicația față de documente. Un pensionar care rambursează anticipat 5.000 de lei din economii nu seamănă cu unul care rambursează 165.000 de lei după trei luni „de la un nepot". Tot materialul se învârte în jurul distincției dintre neobișnuit și suspect.

03

Finanțarea terorismului și sancțiunile internaționale

Legea tratează împreună spălarea banilor și finanțarea terorismului, iar instrumentul comun este verificarea pe liste: de persoane expuse public, de persoane și entități sancționate, de persoane urmărite.

Finanțarea terorismului: logica inversă

La spălare, întrebarea e „de unde vin banii?"; la finanțarea terorismului, „unde se duc?". Sumele sunt adesea mici, sursele pot fi legale, iar tiparul tranzacțional e greu de deosebit de cel obișnuit. De aceea apărarea nu se bazează pe analiza sumelor, ci pe liste: ONU, Uniunea Europeană și statele desemnează persoane, organizații și țări față de care relațiile financiare sunt interzise, iar entitățile raportoare verifică clienții față de aceste liste și îngheață fondurile la potrivire. În România, regimul sancțiunilor internaționale e stabilit prin OUG nr. 202/2008 și HG nr. 603/2011; Oficiul publică listele consolidate și controlează aplicarea lor.

Listele pe care le verifică o entitate raportoare

LISTA	CE CONȚINE	CE SE FACE LA POTRIVIRE CONFIRMATĂ
Sancțiuni ONU (Consiliul de Securitate)	persoane, entități și state desemnate pentru terorism, proliferare, încălcarea păcii; aplicabile direct în toate statele membre ONU	înghețarea imediată a fondurilor, interzicerea oricărei operațiuni, notificarea autorității
Sancțiuni UE (Consiliul UE, regulamente)	regimuri pe țări și tematice (terorism, drepturile omului, cibernetic), direct aplicabile în România	la fel; încălcarea e infracțiune
OFAC (SUA), OFSI (Regatul Unit), SECO (Elveția)	listele altor jurisdicții majore; neobligatorii în România, relevante pentru reputație și relații bancare	analiză de risc, de regulă refuzul relației
Persoane expuse public (PEP)	persoane cu funcții publice importante, familiile și asociații lor apropiați (art. 3 din Legea 129/2019); nu e o listă oficială unică, ci o categorie pe care entitatea trebuie să o identifice	nu e interdicție: măsuri sporite de cunoaștere, aprobarea conducerii, sursa averii și a fondurilor
Persoane urmărite (INTERPOL, Europol, liste naționale)	mandate și căutări publice	element de cunoaștere a clientelei; analiză și, de regulă, raportare

> **SANCȚIUNILE NU SUNT „RISC", SUNT INTERDICȚIE**
>
> O potrivire confirmată pe o listă de sancțiuni nu se „gestionează": fondurile se îngheață, operațiunea nu se face, autoritatea e notificată. PEP înseamnă atenție sporită, sancțiune înseamnă oprire. La o instituție românească mică, potrivirile reale sunt rarisime și aproape toate sunt omonimii; tocmai de aceea verificarea se face sistematic și documentat, ca să se poată demonstra că omonimia a fost analizată, nu ignorată.

Ce înseamnă „verificare" în practică. Numele clientului se compară cu listele la intrarea în relație, la actualizarea datelor și periodic, pentru că listele se schimbă și fără ca persoana să se schimbe. Fiecare potrivire se analizează pe context (data nașterii, funcția, localitatea) și se decide individual, cu motivare scrisă; dovada se păstrează cel puțin cinci ani. Întrebarea inspectorului nu e „ați verificat?", ci „arătați-mi verificarea acestui client".

04

Cadrul internațional: FATF, MONEYVAL, Uniunea Europeană

Regulile pe care le aplică o casă de ajutor reciproc din Hunedoara sunt scrise, în esență, la Paris, Strasbourg și Bruxelles. Cunoașterea lanțului ajută la înțelegerea motivului pentru care obligațiile arată cum arată și de ce se schimbă periodic.

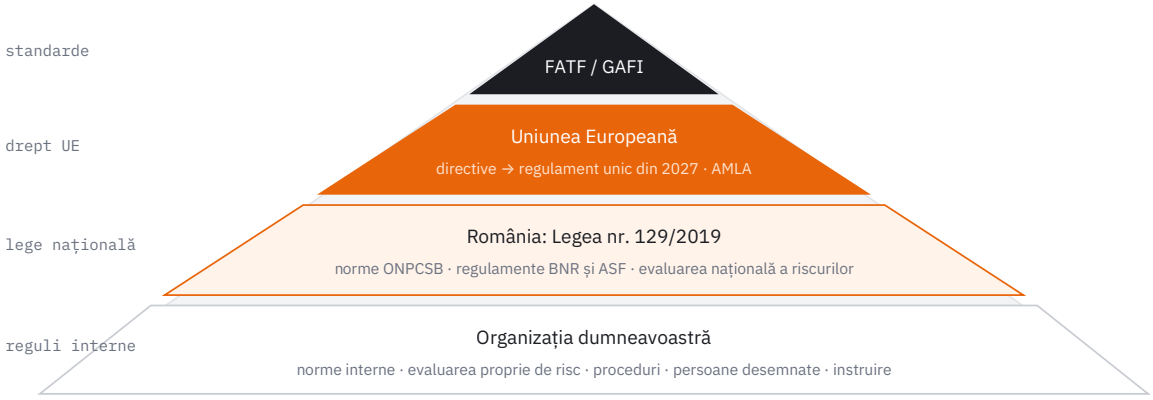

Figura 2. Lanțul normativ: fiecare nivel îl detaliază pe cel de deasupra; evaluarea MONEYVAL verifică dacă lanțul funcționează.

FATF: cine scrie standardul

Grupul de Acțiune Financiară Internațională (FATF, în franceză GAFI) a fost creat în 1989 de statele G7, la Paris, ca organism interguvernamental fără personalitate juridică proprie, dar cu o autoritate practică enormă: cele 40 de Recomandări ale sale, revizuite substanțial în 2012 și actualizate continuu, sunt standardul global față de care este evaluată fiecare țară. Recomandările acoperă tot ce găsiți în acest material: abordarea bazată pe risc (Recomandarea 1), incriminarea spălării (R3), măsurile de cunoaștere a clientelei (R10), păstrarea documentelor (R11), persoanele expuse public (R12), raportarea tranzacțiilor suspecte (R20), interdicția de avertizare (R21), controlul intern (R18), beneficiarul real (R24–25). FATF publică și două liste de țări: cea „neagră" (jurisdicții cu risc ridicat, față de care se cer contramăsuri) și cea „gri" (jurisdicții sub monitorizare sporită). Prezența pe lista gri scumpește creditul unei țări întregi; România nu este pe niciuna, dar a fost aproape, iar presiunea evaluărilor explică o parte din ritmul modificărilor legislative din ultimii ani.

MONEYVAL: cine ne evaluează

România nu e membră directă a FATF, ci a MONEYVAL, comitetul Consiliului Europei care aplică aceeași metodologie pentru statele europene din afara FATF. Raportul de evaluare din iulie 2023 (prima evaluare completă după cea din 2014) a notat eficiență moderată în majoritatea domeniilor și substanțială la cooperarea internațională, a apreciat cadrul sancțiunilor și registrele de beneficiari reali, dar a cerut mai multă investigare și urmărire penală a spălării ca infracțiune de sine stătătoare, o înțelegere mai bună a riscului de finanțare a terorismului, o supraveghere calibrată pe risc și resurse suplimentare pentru Oficiu. România a intrat în procedura de urmărire consolidată, cu rapoarte în 2025 și 2026. Pentru o entitate raportoare, consecința e directă: Oficiul este presat să demonstreze că supraveghează efectiv, iar controalele din sectorul IFN și CAR din 2022–2025 sunt una dintre expresiile acestei presiuni.

Uniunea Europeană: de la directive la regulament unic

ACT	AN	CE A ADUS
Directiva 91/308/CEE	1991	prima directivă: obligații doar pentru bănci, infracțiuni predicat doar drogurile
Directiva 2001/97/CE	2001	extindere la profesii (notari, avocați, contabili, agenți imobiliari, cazinouri)
Directiva 2005/60/CE	2005	abordarea bazată pe risc, beneficiarul real, persoanele expuse public, finanțarea terorismului
Directiva (UE) 2015/849	2015	registre centrale de beneficiari reali, evaluări naționale de risc, PEP interni, prag de numerar 10.000 EUR pentru comercianți
Directiva (UE) 2018/843	2018	monede virtuale, carduri preplătite, acces public la registrele de beneficiari reali, cooperare între unitățile de informații financiare
Directiva (UE) 2018/1673	2018	armonizarea infracțiunii de spălare a banilor în dreptul penal al statelor membre
Pachetul 2024 Regulamentul (UE) 2024/1624 (AMLR), Directiva (UE) 2024/1640, Regulamentul (UE) 2024/1620 (AMLA)	2024	un regulament unic, direct aplicabil, în locul normelor naționale divergente, aplicabil de la 10 iulie 2027; o autoritate europeană (AMLA, cu sediul la Frankfurt, operațională din 1 iulie 2025, cu supraveghere directă a unor grupuri din 2028); plafon european de 10.000 EUR pentru plățile în numerar; pragul de 25% pentru beneficiarul real menținut, cu posibilitatea coborârii la 15% în sectoare cu risc

România a transpus directivele din 2015 și 2018 prin Legea nr. 129/2019, care a înlocuit Legea nr. 656/2002. Ce urmează este o schimbare de natură: din iulie 2027, nucleul obligațiilor (cunoașterea clientelei, beneficiarul real, PEP, păstrarea documentelor) va fi scris într-un regulament european aplicabil direct, iar legea națională va rămâne pentru organizarea autorităților, raportare și sancțiuni. Pentru o entitate raportoare, asta înseamnă că normele interne vor trebui rescrise în 2027; principiile din acest material rămân însă aceleași, pentru că regulamentul le preia din Recomandările FATF, nu le inventează.

05

Cadrul românesc: Legea 129/2019 și autoritățile

Legea nr. 129/2019 pentru prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului este textul de referință; a fost modificată de mai multe ori (OUG 111/2020, Legea 101/2021, Legea 315/2021, OUG 53/2022) și e completată de norme sectoriale. Cine trebuie să o aplice are nevoie de forma consolidată, nu de cea publicată în 2019.

Harta legii, pe capitole

ARTICOLE	CE REGLEMENTEAZĂ	PENTRU CINE CONTEAZĂ ZILNIC
art. 1–4	definiții: beneficiar real, relație de afaceri, conducere de rang superior, operațiuni legate, persoane expuse public (art. 3)	toată lumea: vocabularul comun
art. 5	cine este entitate raportoare (bănci, instituții financiare, IFN, CAR, profesii, cazinouri, comercianți cu numerar peste prag)	conducerea, la încadrare
art. 6–9	raportarea: tranzacții suspecte (art. 6), numerar și transferuri externe (art. 7), regulile de transmitere și suspendare (art. 8), excepțiile (art. 9)	persoanele desemnate
art. 10–20	cunoașterea clientelei: măsuri standard (11), când se aplică (13), simplificate (16), suplimentare și PEP (17), țări terțe cu risc (17¹), terți (18), beneficiarul real (19)	ghișeul, creditele, persoanele desemnate
art. 21–22	păstrarea documentelor 5 ani și protecția datelor personale	contabilitatea, arhiva
art. 23–24	persoanele desemnate și ofițerul de conformitate; normele interne, controlul intern, auditul, instruirea, protecția personalului	conducerea, ofițerul de conformitate
art. 25	evaluarea riscurilor la nivelul entității	conducerea, ofițerul de conformitate
art. 26–33	supravegherea și controlul; Oficiul, atribuțiile și solicitările sale (răspuns în 15 zile)	conducerea, la control
art. 37–38	protecția celor care raportează; interdicția de divulgare și de folosire a informațiilor	toată lumea
art. 43–49	contravențiile și sancțiunile; infracțiunea de spălare a banilor (art. 49)	conducerea; fiecare angajat, personal

Autoritățile și rolul fiecăreia

Oficiul Național de Prevenire și Combatere a Spălării Banilor (ONPCSB, „Oficiul") este unitatea de informații financiare a României, înființată în 1999. Primește toate rapoartele de tranzacții suspecte și de numerar, le analizează, le corelează cu alte surse și, când există indicii temeinice, sesizează parchetul. Nu este organ de urmărire penală: nu anchetează, nu acuză, nu condamnă. În același timp, Oficiul este autoritatea de supraveghere și control pentru toate entitățile raportoare care nu sunt supravegheate de BNR sau ASF, adică pentru IFN-urile din Registrul general, casele de amanet, casele de ajutor reciproc, casele de schimb, profesiile liberale și comercianți. Pentru acestea a emis Normele de aplicare aprobate prin Ordinul nr. 37/2021 și publică ghiduri sectoriale de indicatori de suspiciune.

Banca Națională a României supraveghează băncile, instituțiile de plată și IFN-urile din Registrul special, cu regulamentul său propriu (Regulamentul BNR nr. 2/2019); pentru casele de ajutor reciproc și IFN-urile din Registrul de evidență sau general ține doar registrul, nu supraveghează AML. Autoritatea de Supraveghere Financiară acoperă asigurările, pensiile private și piața de capital. ANAF și organele de control fiscal verifică, la entitățile nesupravegheate de BNR și ASF, doar îndeplinirea obligației de raportare a numerarului. Parchetul (inclusiv DIICOT și DNA) și instanțele intervin după sesizarea Oficiului. Pentru o entitate raportoare obișnuită, interlocutorul este, în proporție covârșitoare, Oficiul.

> **TREI DOCUMENTE ALE OFICIULUI PE CARE MERITĂ SĂ LE CITIȚI**
>
> Normele de aplicare (Ordinul 37/2021) spun concret cum se desemnează persoanele, ce conțin normele interne, cum se face evaluarea riscului și instruirea. Evaluarea sectorială a riscurilor pentru IFN (2025) descrie ce a găsit Oficiul la controale și cum vede riscul fiecărei categorii: casele de ajutor reciproc sunt încadrate la risc redus, dar cu deficiențe recurente la evaluarea riscului, procedurile PEP, raportarea numerarului și instruire. Ghidul de indicatori de suspiciune pentru IFN, case de amanet și CAR (2025) conține tipologiile și exemplele concrete pe care inspectorii se așteaptă să le recunoașteți. Toate sunt publice, pe onpcsb.ro.

06

Entitatea raportoare și cele șapte obligații

Dacă organizația dumneavoastră apare la art. 5 din lege, are un set de obligații care nu depind de mărime: ce se adaptează la mărime este intensitatea, nu existența lor. Cele șapte de mai jos sunt scheletul oricărui program de conformitate.

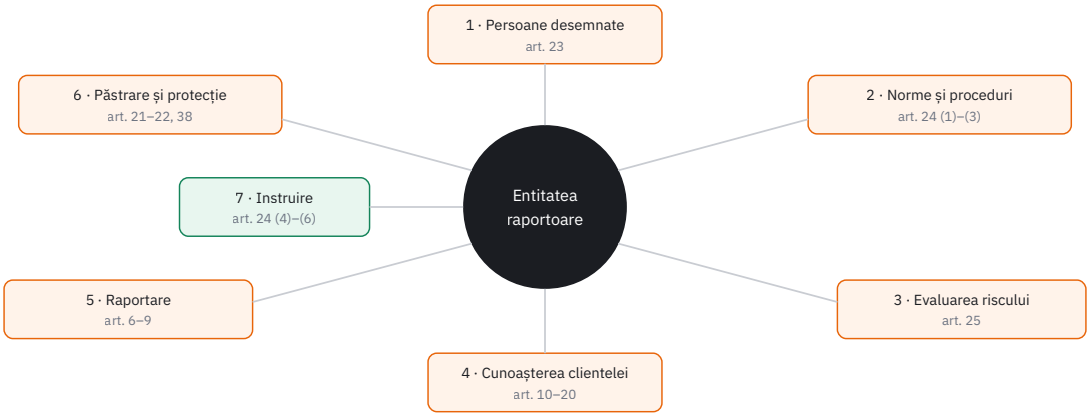

Figura 3. Cele șapte obligații, cu temeiul din Legea nr. 129/2019. Niciuna nu cere să prinzi un infractor; toate cer să poți dovedi că ai organizat lucrurile astfel încât, dacă trece unul pe la ghișeu, să fie observat și raportat.

OBLIGAȚIA	CE ÎNSEAMNĂ, CONCRET	DOVADA LA CONTROL
1 · Persoane desemnate	una sau mai multe persoane cu responsabilități în aplicarea legii, cu atribuții scrise; la instituțiile financiare, în plus, un ofițer de conformitate din conducerea de rang superior; selectate și testate ca fiind „potrivite și competente"	deciziile de desemnare; dosarul de testare; fișele de post
2 · Norme și proceduri	norme interne aprobate de conducere: cunoașterea clientelei, raportarea, păstrarea, controlul intern, protecția personalului, canalul de avertizare, instruirea; scrise pe activitatea entității, nu copiate	normele; procesele-verbale de aprobare și revizuire
3 · Evaluarea riscului	o analiză documentată a riscurilor proprii (clienți, produse, canale, zone), actualizată periodic, din care decurge clasa de risc a fiecărui client și intensitatea măsurilor	documentul de evaluare; clasa de risc în evidența fiecărui client
4 · Cunoașterea clientelei	identificarea și verificarea clientului și a beneficiarului real, înțelegerea scopului relației, monitorizarea continuă; măsuri simplificate sau sporite după risc; identificarea PEP; verificarea pe liste	dosarul fiecărui client; evidența PEP; dovada verificărilor
5 · Raportare	RTN pentru numerar de la 10.000 EUR în 3 zile lucrătoare; RTS de îndată la suspiciune; răspuns la solicitările Oficiului în 15 zile; exclusiv electronic	registrul raportărilor; confirmările Oficiului
6 · Păstrare și protecție	5 ani de la încetarea relației, prelungibil; date personale folosite doar în acest scop și șterse la termen; interdicția de avertizare a clientului și de folosire a informațiilor	procedura de arhivare; procesele-verbale de ștergere
7 · Instruire	toți angajații, cel puțin anual, pe rolul fiecăruia; personalul AML la programe externe cel puțin anual; evaluarea cunoștințelor	planul; listele de prezență; testele corectate

07

Abordarea bazată pe risc

Principiul central al întregului sistem, de la Recomandarea 1 a FATF până la art. 25 din legea română: resursele se concentrează acolo unde riscul e mai mare. Nu toți clienții primesc același tratament, dar fiecare client primește un tratament justificat.

Ce înseamnă și ce nu înseamnă

Nu înseamnă „facem mai puțin", ci că entitatea își identifică riscurile, le evaluează, decide cum le atenuează și documentează raționamentul. Un pensionar cu 2.400 de lei pensie, membru de 15 ani, care depune lunar 200 de lei, e un client cu risc redus; măsurile simplificate sunt permise și raționale. Același pensionar, dacă depune brusc 60.000 de lei în numerar, iese din profil și cere atenție, indiferent de clasa inițială. Clasa de risc e un punct de plecare, nu o etichetă permanentă.

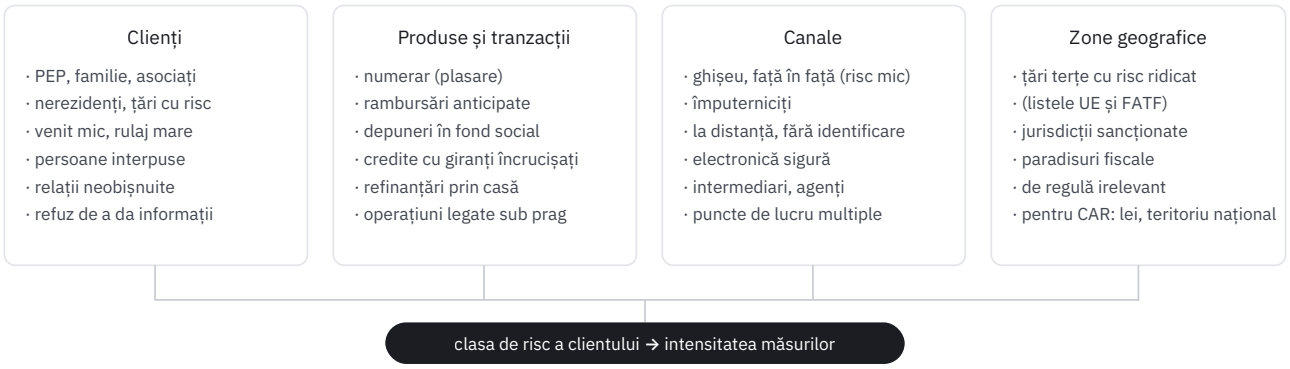

Figura 4. Cele patru axe de risc cerute de art. 25 și de Normele ONPCSB (art. 12–14). Fiecare entitate le ponderează după activitatea ei.

Cele două niveluri ale evaluării

NIVEL	ÎNTREBAREA	REZULTATUL
Entitatea (art. 25)	La ce riscuri e expusă organizația noastră, având în vedere clienții, produsele, canalele și zonele în care lucrăm? Ce spun evaluarea națională și cea sectorială despre sectorul nostru?	un document aprobat de conducere, actualizat anual sau la schimbări; baza normelor interne și a metodologiei de clasificare
Clientul (Norme art. 12–14)	În ce clasă de risc intră acest client, după factorii din evaluarea entității? S-a schimbat ceva de atunci?	o clasă (redus / standard / sporit) înregistrată în evidență, cu măsurile aferente; revizuită la evenimente și periodic

Greșeala cea mai frecventă constatată de Oficiu în sector e lipsa acestei metodologii: normele declară „abordarea bazată pe risc", dar nu spun cum se calculează clasa și nicio fișă nu o conține. Un punctaj simplu (câteva puncte pe factor, trei praguri) e suficient; important e să existe, să fie scris și aplicat.

> **RISCUL REDUS AL SECTORULUI NU SCUTEȘTE DE NIMIC**
>
> Evaluarea sectorială din 2025 încadrează casele de ajutor reciproc la risc redus: membri identificabili (salariați, pensionari), produse puține, numai lei, numai teritoriu național. Asta justifică măsuri proporționale, nu absența lor. Aceeași evaluare notează că rambursarea împrumuturilor din fonduri de proveniență necunoscută rămâne un risc real și că numărul rapoartelor de numerar transmise de CAR-uri a crescut de la 475 în 2021 la 2.180 în 2024, semn că sectorul a început să raporteze ce vedea de mult.

08

Cunoașterea clientelei: identificare, beneficiar real, PEP

„Know your customer" nu înseamnă să îl cunoști personal pe client, ci să poți răspunde documentat la patru întrebări: cine este, pentru cine acționează, ce vrea de la noi și dacă ceea ce face se potrivește cu ceea ce știm despre el.

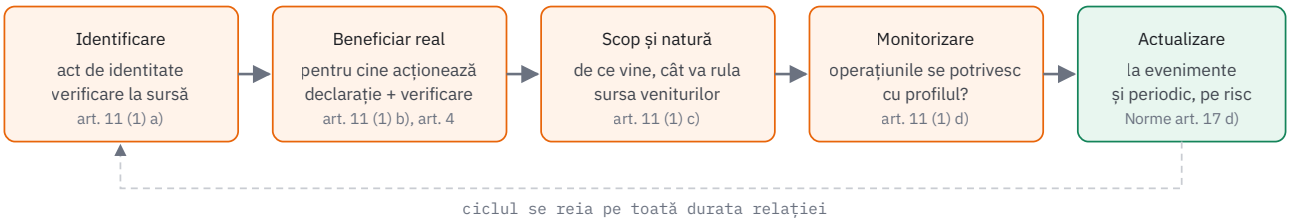

Figura 5. Cele patru măsuri standard de cunoaștere a clientelei (art. 11) și bucla de actualizare.

Când se aplică

Măsurile de cunoaștere a clientelei se aplică la stabilirea unei relații de afaceri, la tranzacțiile ocazionale de la 15.000 EUR (sau 1.000 EUR la transferuri de fonduri), când există suspiciune indiferent de sumă, când există îndoieli privind datele obținute anterior și, pentru clienții existenți, pe bază de risc și la momentele potrivite (art. 13). Regula de aur: identitatea clientului și a beneficiarului real se verifică înainte de stabilirea relației sau de efectuarea operațiunii; dacă verificarea nu e posibilă, relația nu se deschide, operațiunea nu se face și se analizează dacă nu cumva e cazul unui raport de tranzacție suspectă (art. 11 alin. 8–9).

Trei intensități

MĂSURI	CÂND	CE PRESUPUN
Simplificate art. 16	clienți evaluați la risc redus, pe baza metodologiei proprii și a factorilor din lege; niciodată când există suspiciune	identificarea și verificarea se fac oricum; se reduce volumul de informații, frecvența actualizării și intensitatea monitorizării; se păstrează destul cât să se vadă neobișnuitul
Standard art. 11	toți clienții, implicit	cele patru măsuri din Figura 5, cu documente din surse sigure și independente
Suplimentare (sporite, EDD) art. 17	risc ridicat: PEP, țări terțe cu risc, tranzacții complexe sau neobișnuit de mari, fără scop economic aparent, orice situație din evaluarea proprie	informații suplimentare despre client, beneficiar real, sursa fondurilor și a averii; documente justificative; aprobarea conducerii de rang superior; monitorizare sporită, mai deasă și mai adâncă

Beneficiarul real

Beneficiarul real este persoana fizică ce deține sau controlează în ultimă instanță clientul ori în numele căreia se realizează o operațiune (art. 4). La persoanele juridice, legea prezumă proprietatea de la 25% plus o acțiune; la asociații și fundații, beneficiarii reali sunt membrii conducerii, fondatorii sau persoanele în interesul cărora există entitatea. Pentru o instituție care lucrează cu persoane fizice, întrebarea beneficiarului real se pune altfel, dar nu dispare: acționează clientul în nume propriu? Banii depuși sunt ai lui sau ai altcuiva? Împrumutul îl folosește el sau îl

ia „pentru un prieten"? Persoana interpusă, cel care își pune numele pe fișă pentru banii altuia, este una dintre cele mai vechi tehnici de spălare și una dintre cele mai greu de văzut fără această întrebare pusă explicit, în declarația de la înscriere și ori de câte ori comportamentul nu se potrivește cu profilul.

Persoanele expuse public

Sunt persoanele care exercită sau au exercitat funcții publice importante (art. 3): șefi de stat și de guvern, miniștri și secretari de stat, parlamentari, membri ai conducerii partidelor, judecători ai curților supreme și constituționale, membri ai Curții de Conturi și ai conducerii băncii centrale, ambasadori, ofițeri superiori, conducători ai companiilor de stat, conducători ai organizațiilor internaționale. Li se asimilează membrii de familie (soț, partener, copii și soții lor, părinți) și asociații apropiați (persoane cu care dețin împreună o entitate sau au relații de afaceri strânse). Calitatea se păstrează cel puțin 12 luni după încetarea funcției, apoi se trece pe abordare bazată pe risc. Un primar nu este PEP în sensul legii; un consilier local nici atât. Dar listele comerciale de PEP includ adesea și funcțiile locale, de aceea potrivirile trebuie citite cu legea în mână.

La un PEP confirmat, legea cere trei lucruri (art. 17 alin. 9): aprobarea conducerii de rang superior pentru stabilirea sau continuarea relației, măsuri adecvate pentru a stabili sursa averii și sursa fondurilor, și monitorizare sporită permanentă. Nu cere refuzul relației și nu transformă persoana într-un suspect: PEP este o categorie de atenție, nu o acuzație. Ce verifică inspectorul este dacă entitatea are un sistem de a afla cine e PEP (declarația clientului, verificarea pe liste, actualizarea) și dacă pentru fiecare PEP identificat există cele trei dovezi.

> **SURSA FONDURILOR ȘI SURSA AVERII NU SUNT ACELAȘI LUCRU**
> Sursa fondurilor răspunde la întrebarea „de unde vin banii din această operațiune?": salariu, pensie, vânzarea unei mașini, moștenire, economii. Sursa averii răspunde la întrebarea „cum a ajuns această persoană să aibă ce are?": o carieră, o afacere, o moștenire mai veche, investiții. La un client obișnuit ajunge prima; la un PEP sau la un client cu risc ridicat legea le cere pe amândouă. În ambele cazuri, declarația clientului e punctul de plecare, iar documentele (adeverință, contract, extras, certificat de moștenitor) sunt ce contează la dosar.

09

Monitorizarea și semnalele de alarmă

Monitorizarea continuă este a patra măsură standard și cea mai consumatoare de timp: pe toată durata relației, operațiunile clientului se compară cu profilul lui. Ce nu se potrivește se numește, în jargon, „semnal de alarmă" (red flag) și cere o analiză, nu neapărat un raport.

De la neobișnuit la suspect

Un semnal de alarmă este o observație, nu o concluzie. Drumul de la observație la decizie trece prin trei întrebări: se potrivește operațiunea cu ce știm despre client (venit, ocupație, istoric)? Există o explicație plauzibilă și, dacă e cazul, documentată? Explicația rezistă la verificare? Dacă răspunsul la toate trei e „da", cazul se clasează, cu motivarea scrisă. Dacă la oricare răspunsul e „nu" și nu poate fi obținut, standardul legal pentru raportare este deja atins: „cunoaște, suspectează sau are motive rezonabile să suspecteze" (art. 6). Nu se cere certitudine și nu se cere probă; evaluarea finală o face Oficiul, care are acces la informații pe care entitatea nu le are.

Semnalele de alarmă tipice sectorului

TIPAR	CUM ARATĂ	DE CE E SUSPECT
Numerar peste prag	depuneri, rambursări sau retrageri în numerar de la echivalentul a 10.000 EUR într-o zi	nu e suspiciune, e obligație: se raportează indiferent de explicație
Structurare	mai multe operațiuni chiar sub prag, în zile apropiate, de la aceeași persoană	fragmentarea deliberată ca să evite raportarea; legea cere cumularea operațiunilor legate
Smurfing	mai multe persoane depun aceeași sumă în aceeași zi sau în zile apropiate	o singură sursă de bani împărțită pe mai multe fișe
Rambursare anticipată în numerar	un împrumut mare, rambursat integral cash la câteva luni de la acordare	cine avea banii nu avea nevoie de credit; creditul a fost vehiculul; exemplul clasic al Oficiului pentru CAR
Loan-back	depuneri mari în fondul social urmate la scurt timp de un împrumut pe aceiași bani	banii intră murdari ca depunere și ies curați ca împrumut
Intră și iese repede	depunere urmată în câteva zile de retragerea aproape integrală	fondul social folosit ca stație de tranzit
Venit mic, rulaj mare	rulaj anual de numerar de câteva ori mai mare decât venitul declarat	banii nu pot proveni din venitul cunoscut
Persoana interpusă	client în vârstă sau cu venituri mici, cu operațiuni mari; însoțit mereu de aceeași persoană; același telefon sau aceeași adresă la mai mulți membri cu operațiuni corelate	fișa e a unuia, banii și deciziile ale altuia
Giranți încrucișați	doi clienți își garantează reciproc credite apropiate ca sumă și dată	circuit închis de bani, fără scop economic
Comportament la ghișeu	refuză să explice proveniența, schimbă explicația, întreabă de prag, insistă pe numerar, prezintă documente care par false	semnale calitative pe care niciun sistem nu le vede: doar casierul

Manual sau automat

Legea nu impune un sistem informatic, dar cere monitorizare permanentă și „parametri și tipare" care delimitează operațiunile obișnuite (Norme, art. 19 alin. 3). În practică, într-o instituție cu mii de membri și sute de operațiuni pe zi, verificarea manuală prinde numerarul peste prag și comportamentul de la ghișeu, dar nu prinde structurarea pe 30 de zile, operațiunile corelate între fișe diferite sau rulajul anual față de venit, pentru că nimeni nu ține socoteala. Evaluarea sectorială a Oficiului notează că 87% dintre casele chestionate identifică tranzacțiile suspecte manual și una singură avea un sistem automat. Un sistem nu înlocuiește judecata ofițerului; îi pune pe masă, în fiecare dimineață, lista a ceea ce merită judecat, cu cifrele și cu urma scrisă a fiecărei decizii. Capitolul 13 revine asupra a ce poate și ce nu poate face tehnologia.

> **CEA MAI FRECVENTĂ EROARE: CLASAREA „PE BANDĂ"**
> Un indicator care produce multe alerte nevinovate se corectează din praguri, cu justificare, nu prin zece clasări cu motivarea „ok". La inspecție, zece clasări identice valorează mai puțin decât un prag ajustat și documentat, iar o clasare fără motivare concretă e, practic, o alertă nelucrată.

10

Raportarea: RTN, RTS, interdicția de avertizare

Două rapoarte cu logici diferite: unul aritmetic și automat, celălalt la judecata ofițerului. Ambele se transmit exclusiv Oficiului, exclusiv electronic, prin Sistemul electronic de transmisie de date (raportare.onpcsb.ro), unde entitatea se înregistrează o singură dată.

	RAPORTUL DE TRANZACȚII CU NUMERAR (RTN)	RAPORTUL DE TRANZACȚII SUSPECTE (RTS)
Temei	art. 7	art. 6, 8, 9
Declanșator	numerar, în lei sau valută, de la echivalentul a 10.000 EUR, într-o operațiune sau în operațiuni legate	cunoașterea, suspiciunea sau motive rezonabile de a suspecta că bunurile provin din infracțiuni sau au legătură cu finanțarea terorismului
E nevoie de suspiciune?	nu; se raportează indiferent de justificarea economică	da, dar nu de dovadă
Termen	cel mult 3 zile lucrătoare de la efectuarea tranzacției (sau de la ultima operațiune care completează pragul)	de îndată, înainte de efectuarea operațiunii legate de suspiciune
Operațiunea se face?	da, normal	nu, timp de 24 de ore de la confirmarea primirii; Oficiul poate suspenda până la 48 de ore, iar parchetul poate prelungi cu 72; dacă abținerea e imposibilă, operațiunea se face și RTS se trimite în cel mult 24 de ore după, cu motivarea
Se poate renunța?	nu; obligația nu se „clasează"	decizia aparține entității, cu motivare scrisă în ambele sensuri
Raport returnat	dacă Oficiul îl returnează pentru vicii de formă, obligația se consideră neîndeplinită până la remediere; noul raport pleacă în cel mult 2 zile lucrătoare	

Operațiunile legate

Pragul de 10.000 EUR nu se ocolește prin fragmentare: legea definește operațiunile legate ca operațiuni a căror valoare e împărțită în tranșe mai mici, cu elemente comune (aceleași părți, aceeași natură, sume care se completează) (art. 2 lit. w), iar entitatea trebuie să scrie în normele interne intervalul de timp în care elementele comune sunt relevante (art. 24 alin. 1 lit. f). Lipsa acestui termen din norme a fost una dintre deficiențele consemnate de Oficiu la controalele din sector. Un interval de 30 de zile e uzual; important e să fie scris și aplicat consecvent.

Interdicția de avertizare

Nimeni din organizație, de la casier la președinte, nu are voie să îi spună clientului sau unui terț că o operațiune face obiectul unei analize, că s-a transmis sau se va transmite un raport, ori că Oficiul a cerut informații (art. 38 alin. 2). Încălcarea e contravenție și poate fi infracțiune. Regula are două consecințe practice: cine observă ceva neobișnuit nu discută cu clientul despre suspiciune, ci cere documentele pe care le-ar cere oricum („avem nevoie de dovada venitului pentru dosar"); iar circuitul intern al sesizării e restrâns la persoanele desemnate și la conducere. În sens invers, legea protejează pe cine raportează cu bună-credință: raportarea nu încalcă nicio obligație de confidențialitate și nu atrage răspunderea, chiar dacă suspiciunea se dovedește neîntemeiată (art. 37, Norme art. 6 alin. 5).

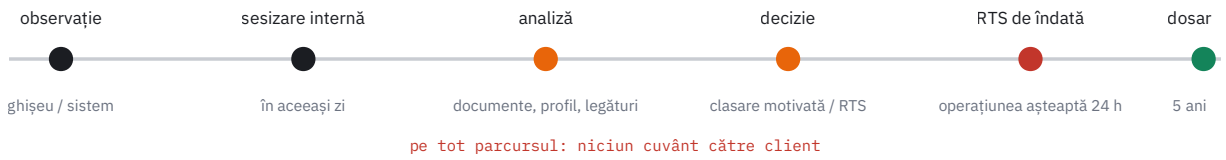

Figura 6. Drumul unei suspiciuni, de la ghișeu la dosar.

11

Organizarea internă: cele trei linii de apărare

Modelul celor trei linii de apărare, folosit în toată industria financiară, descrie cine face ce într-un program de conformitate. Legea nu îl numește așa, dar art. 23 și 24 îl presupun.

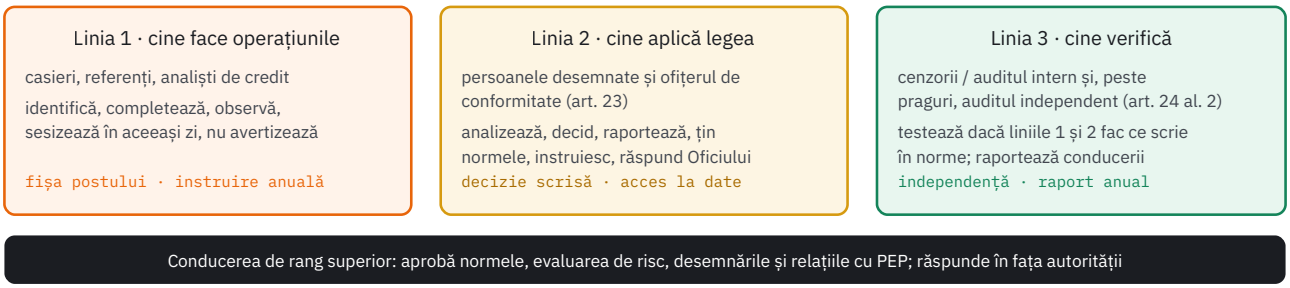

Figura 7. Cele trei linii de apărare și locul conducerii. Independența liniei 2 față de linia 1 (persoana desemnată nu e casier) și a liniei 3 față de linia 2 (cenzorul nu e ofițer de conformitate) e ce face modelul să funcționeze.

Cele două calități cerute de lege

Legea distinge persoanele desemnate (art. 23 alin. 1), cu responsabilități operaționale în aplicarea legii, de ofițerul de conformitate (art. 23 alin. 2), obligatoriu la instituțiile financiare, membru al conducerii de rang superior, care coordonează implementarea politicilor și procedurilor. Pot fi aceeași persoană într-o organizație mică; într-una mare se separă. Ambele se desemnează prin decizie scrisă, cu atribuțiile detaliate, după o testare a competenței, și beneficiază de acces direct la toate datele, de protecție împotriva presiunilor și de dreptul de a sesiza autoritățile în nume propriu. Recomandarea practică, indiferent de mărime: cel puțin două persoane desemnate, pentru că termenul de 3 zile lucrătoare al RTN-ului nu se suspendă în concediu.

Documentele, instruirea, auditul

Normele interne cerute de art. 24 nu sunt o formalitate: sunt locul unde entitatea spune cum anume aplică legea la activitatea ei, iar inspectorul le citește înainte de orice. Trebuie să acopere cunoașterea clientelei, raportarea și păstrarea (inclusiv termenul pentru operațiunile legate), administrarea riscurilor, controlul intern, protecția personalului, canalul de avertizare internă și instruirea. Instruirea e anuală pentru toți angajații, adaptată rolului, cu evaluarea cunoștințelor; personalul cu responsabilități AML participă în plus la programe externe cel puțin anual. Auditul independent al programului AML e obligatoriu când entitatea depășește două din trei praguri (active 16 milioane lei, cifră de afaceri netă 32 milioane lei, 50 de salariați în medie); sub praguri, verificarea anuală a cenzorilor ține locul lui. Toate lasă urme scrise: procese-verbale, liste de prezență, teste, rapoarte.

12

Răspunderea: sancțiuni contravenționale și penale

Răspunderea e pe două planuri, care nu se exclud: entitatea și persoanele responsabile răspund contravențional pentru neîndeplinirea obligațiilor de prevenire, iar oricine participă cu știință la spălare răspunde penal.

FAPTA (ART. 43)	PERSOANE FIZICE	PERSOANE JURIDICE
neîndeplinirea obligațiilor de cunoaștere a clientelei, de raportare a suspiciunilor, de desemnare, de norme interne, de instruire, de păstrare (lit. a)	avertisment sau 25.000–150.000 lei	aceleași limite, cu maximul majorat cu 10% din veniturile totale ale perioadei fiscale încheiate; pentru instituțiile financiare supravegheate de Oficiu, maximul poate urca la 10% din cifra de afaceri anuală, dar nu mai puțin de 23.000.000 lei
lipsa evaluării riscurilor (lit. b)	avertisment sau 20.000–120.000 lei	idem, cu majorările de mai sus
neraportarea numerarului în termen, nerăspunsul la solicitările Oficiului, obstrucționarea controlului (lit. c, e)	avertisment sau 10.000–90.000 lei	idem
încălcări grave, repetate sau sistematice	limitele superioare cresc cu 50.000 lei pentru persoane fizice și 5.000.000 lei pentru persoane juridice (alin. 5)	
sancțiuni complementare (art. 44)	publicarea sancțiunii, interzicerea temporară a exercitării funcției de conducere, retragerea sau suspendarea autorizației, în funcție de gravitate	

Sancțiunile pot fi aplicate și membrilor organului de conducere și altor persoane fizice responsabile, personal (art. 43 alin. 3). În practică, în sectorul caselor de ajutor reciproc, sancțiunile aplicate la controalele din 2022–2023 au fost o amendă de 25.000 lei pentru RTN transmis cu întârziere și avertismente pentru nedesemnarea persoanelor cu responsabilități sau pentru neîndeplinirea măsurilor dispuse anterior. Cifrele mari din tabel nu sunt teoretice, dar nu sunt nici regula: inspectorul graduează, iar diferența dintre avertisment și amendă o face, de cele mai multe ori, existența dosarului.

RĂSPUNDEREA PENALĂ ESTE PERSONALĂ

Spălarea banilor (art. 49) se pedepsește cu închisoare de la 3 la 10 ani, iar angajatul care ajută cu știință la ascunderea originii unor bani, de exemplu acceptând depuneri fragmentate despre care știe de ce sunt fragmentate, poate răspunde ca autor sau complice, indiferent de ce spune fișa postului. Divulgarea către client a faptului că s-a transmis un raport (art. 38) și folosirea în interes personal a informațiilor obținute în aplicarea legii sunt, la rândul lor, sancționate. Regula de protecție e simplă: nu te pune niciodată în situația de a trebui să explici de ce nu ai întrebat.

13

Ce poate face tehnologia și ce nu

Un sistem de monitorizare nu știe ce e spălarea banilor. Știe să compare, în fiecare noapte, fiecare operațiune cu fiecare regulă, pe toată evidența, fără să obosească și fără să uite, și să lase urma scrisă a fiecărui pas. Restul rămâne al oamenilor.

CE FACE BINE UN SISTEM	CE NU POATE FACE
aplică indicatorii pe toată evidența, în fiecare noapte, pe o fereastră de 12 luni: structurare, operațiuni legate, rulaj față de venit, legături între fișe	să înțeleagă contextul: că membrul a vândut o mașină, că nepotul e un escroc, că „explicația" nu se leagă cu privirea
recalculează zilnic pragul RTN din cursul BNR și nu lasă obligația să expire neobservată	să transmită raportul în numele entității: răspunderea rămâne a persoanei desemnate
verifică automat pe liste PEP și de sancțiuni la înscriere, la actualizări și periodic, și emite dovada verificării	să decidă dacă o potrivire e omonimie: compararea cu ce știe casa despre om e judecată umană
deschide cazuri, le ordonează după urgență și ține evidența deciziilor, cu motivare, autor și dată	să claseze sau să escaladeze: sistemul semnalează, omul judecă
scrie jurnalul de audit: cine a văzut, cine a decis, cine a accesat date personale	să înlocuiască normele interne, instruirea, cultura organizației
produce raportul de activitate pentru conducere și inspecție, cu cifrele perioadei	să răspundă în locul conducerii la întrebarea „de ce ați decis așa?"

Acesta este și locul în care se întâlnesc principiile din acest material cu platforma AMLTracer, dezvoltată de Systhema pentru instituțiile financiare nebancare și casele de ajutor reciproc din România: monitorizare continuă pe evidența proprie a organizației, citită fără a fi modificată; indicatori ancorați în Legea 129/2019 și în tipologiile Oficiului; obligațiile RTN deschise automat, cu termenul la vedere; verificarea PEP și sancțiuni cu certificat verificabil public; dosarul fiecărui caz cu decizia, motivarea și istoricul; raportul de activitate și jurnalul de audit pentru inspecție. Sistemul nu ia nicio decizie în numele ofițerului; îi dă, în schimb, posibilitatea să răspundă la întrebarea inspectorului nu cu „avem procedură", ci cu „iată cum am monitorizat". Mai multe la amltracer.com.

> **TREI ÎNTREBĂRI DE PUS ORICĂRUI SISTEM, INCLUSIV AL NOSTRU**
>
> Ce date vede și le modifică vreodată? (Răspunsul corect: doar citire.) Unde stau numele și CNP-urile și cine le-a accesat? (Răspunsul corect: la sursă, aduse la cerere, cu acces jurnalizat.) Ce rămâne după ce contractul încetează? (Răspunsul corect: tot probatoriul, exportabil, pe durata legală de retenție.)

14

Glosar

TERMEN	PE ÎNȚELESUL TUTUROR
AML / CFT (CSB / CFT)	prevenirea și combaterea spălării banilor / finanțării terorismului; cele două merg mereu împreună
Abordare bazată pe risc	principiul după care intensitatea măsurilor urmează riscul evaluat, cu raționamentul documentat
AMLA	Autoritatea europeană pentru combaterea spălării banilor, cu sediul la Frankfurt, operațională din iulie 2025
AMLR	Regulamentul (UE) 2024/1624, regulamentul unic european, aplicabil de la 10 iulie 2027
Beneficiar real	persoana fizică ce deține sau controlează în ultimă instanță clientul ori pentru care se face operațiunea
CDD / EDD	măsuri de cunoaștere a clientelei standard / sporite (customer due diligence / enhanced due diligence)
Conducere de rang superior	persoană care cunoaște expunerea la risc și are funcția necesară ca să decidă asupra ei
Entitate raportoare	organizație căreia legea îi impune obligații de prevenire și raportare (art. 5)
FATF / GAFI	organismul interguvernamental care scrie standardul global (cele 40 de Recomandări) și evaluează țările
Infracțiune predicat	infracțiunea din care provin bunurile spălate (evaziune, corupție, trafic, înșelăciune…)
Interdicția de avertizare	interzicerea de a-i spune clientului sau unui terț că există o analiză sau un raport (tipping-off)
Loan-back	schema în care banii intră ca depunere și ies „curați" ca împrumut către aceeași persoană
MONEYVAL	comitetul Consiliului Europei care evaluează România după metodologia FATF
ONPCSB (Oficiul)	Oficiul Național de Prevenire și Combatere a Spălării Banilor: unitatea de informații financiare și supraveghetorul entităților din afara BNR/ASF
Operațiuni legate	operațiuni fragmentate în tranșe sub prag, cu elemente comune; se cumulează pentru RTN
Persoană desemnată	persoana cu responsabilități în aplicarea legii în cadrul entității (art. 23 alin. 1)
Ofițer de conformitate	membrul conducerii de rang superior care coordonează politicile și procedurile (art. 23 alin. 2)
PEP	persoană expusă public: funcție publică importantă, familie, asociați apropiați; atenție sporită, nu acuzație
Persoană interpusă	cel al cărui nume e pe fișă pentru banii și deciziile altuia
Plasare / stratificare / integrare	cele trei etape clasice ale spălării banilor
RTN	raportul de tranzacții cu numerar, de la 10.000 EUR, în 3 zile lucrătoare, fără suspiciune
RTS	raportul de tranzacții suspecte, de îndată, la suspiciune rezonabilă, înainte de operațiune
Sancțiuni internaționale	măsuri restrictive (ONU, UE) față de persoane, entități, state; la potrivire confirmată, fondurile se îngheață
Semnal de alarmă (red flag)	observație care cere analiză; nu e încă o suspiciune
SETD	Sistemul electronic de transmisie de date al Oficiului (raportare.onpcsb.ro), singurul canal de raportare
Smurfing	aceeași sumă împărțită pe mai multe persoane care o depun în același interval
Structurare	fragmentarea deliberată a sumelor sub pragul de raportare
Sursa fondurilor / sursa averii	de unde vin banii operațiunii / cum s-a format averea persoanei

15

Test de autoevaluare

Zece întrebări cu un singur răspuns corect. Pragul uzual de promovare la instruirea anuală este 7 din 10; răspunsurile sunt la sfârșitul capitolului. Testul semnat și datat rămâne la dosarul de instruire.

1. Pragul de la care o operațiune în numerar se raportează la Oficiu, indiferent de suspiciune, este:
   1. 5.000 EUR
   2. 10.000 EUR, echivalent în lei la cursul BNR din ziua operațiunii
   3. 15.000 EUR
   4. nu există prag; se raportează doar la suspiciune

2. Un membru depune 9.000 de lei luni, 9.500 miercuri și 9.000 vineri. Ce faceți?
   1. nimic, fiecare depunere e sub prag
   2. le cumulați ca operațiuni legate; dacă împreună ating pragul, raportați RTN; analizați și tiparul de structurare
   3. refuzați a treia depunere
   4. îl întrebați de ce fragmentează sumele

3. Termenul pentru transmiterea raportului de tranzacții cu numerar este:
   1. 24 de ore de la observare
   2. 3 zile lucrătoare de la efectuarea tranzacției
   3. 10 zile calendaristice
   4. până la sfârșitul lunii

4. Un client confirmat ca persoană expusă public:
   1. nu poate fi acceptat
   2. este suspect de spălare a banilor
   3. cere aprobarea conducerii de rang superior, stabilirea sursei averii și a fondurilor și monitorizare sporită
   4. se raportează automat la Oficiu

5. Colegul de la ghișeu observă ceva neobișnuit la o depunere. Ce nu are voie să facă?
   1. să ceară dovada venitului
   2. să sesizeze persoana desemnată în aceeași zi
   3. să îi spună clientului că operațiunea va fi analizată sau raportată
   4. să efectueze depunerea

6. Standardul legal pentru a transmite un raport de tranzacții suspecte este:
   1. certitudinea că banii provin din infracțiune
   2. o hotărâre judecătorească
   3. cunoașterea, suspiciunea sau motive rezonabile de a suspecta
   4. depășirea pragului de 10.000 EUR

7. Documentele de cunoaștere a clientelei se păstrează:

1. 1 an
2. 3 ani de la deschiderea relației
3. 5 ani de la încetarea relației, prelungibil cu cel mult 5 la cererea autorităților
4. pe termen nelimitat

8. Diferența dintre o potrivire pe o listă de sancțiuni și o potrivire PEP este:

1. nu există diferență
2. sancțiunea înseamnă înghețarea fondurilor și oprirea operațiunii; PEP înseamnă măsuri sporite, nu interdicție
3. PEP e mai grav decât sancțiunea
4. sancțiunile se verifică doar la persoane juridice

9. Abordarea bazată pe risc înseamnă:

1. că clienții cu risc redus nu se identifică
2. că intensitatea măsurilor urmează riscul evaluat și documentat, iar identificarea se face întotdeauna
3. că se verifică doar clienții noi
4. că decizia e la latitudinea casierului

10. Cine răspunde penal dacă un angajat acceptă cu bună știință depuneri fragmentate ca să evite raportarea?

1. doar organizația, contravențional
2. doar persoana desemnată
3. angajatul însuși, ca autor sau complice la spălarea banilor, pe lângă răspunderea contravențională a entității
4. nimeni, dacă suma totală e sub 10.000 EUR

Răspunsuri: 1-b · 2-b · 3-b · 4-c · 5-c · 6-c · 7-c · 8-b · 9-b · 10-c

16

Surse și lecturi recomandate

Toate sursele primare sunt publice și gratuite. Ordinea e cea în care merită citite de cineva care pornește de la zero.

SURSA	DE CE
Legea nr. 129/2019, forma consolidată (legislatie.just.ro)	textul de referință; citiți art. 2–4 (definiții), 5–9 (raportare), 11, 16, 17 (cunoașterea clientelei), 21, 23–25, 38, 43, 49
Normele ONPCSB, Ordinul nr. 37/2021	cum se aplică legea la entitățile supravegheate de Oficiu: desemnare, norme interne, evaluarea riscului, instruire, raportare
ONPCSB, Ghid privind indicatorii de suspiciune și tipologiile de spălare a banilor în domeniul IFN, al caselor de amanet, al caselor de ajutor reciproc și al entităților fără scop patrimonial (2025)	tipologiile și exemplele pe care inspectorii se așteaptă să le recunoașteți
ONPCSB, Raport de evaluare sectorială a riscurilor pentru sectorul IFN (2025)	cum vede autoritatea riscul fiecărei categorii și ce a găsit la controale
ONPCSB, Raportul privind evaluarea națională a riscurilor (2022, actualizat 2026)	baza obligatorie pentru evaluarea proprie de risc (art. 25)
MONEYVAL, Raportul de evaluare a României (iulie 2023) și rapoartele de urmărire (2025, 2026)	de unde vine presiunea și încotro merge supravegherea
FATF, The FATF Recommendations (2012, actualizate) și FATF Guidance for a Risk-Based Approach	standardul din spatele tuturor textelor de mai sus; secțiunile despre abordarea bazată pe risc sunt surprinzător de lizibile
Regulamentul (UE) 2024/1624, Directiva (UE) 2024/1640, Regulamentul (UE) 2024/1620 (eur-lex.europa.eu)	ce se aplică din 10 iulie 2027; merită citit cel puțin capitolul despre cunoașterea clientelei
UNODC, Money Laundering (unodc.org)	contextul global și estimările privind volumul
onpcsb.ro → Sancțiuni internaționale; Raportare on-line	listele consolidate și manualul SETD

Despre AMLTracer

AMLTracer™ este platforma de monitorizare AML/CFT dezvoltată de Systhema pentru instituțiile financiare nebancare și casele de ajutor reciproc din România.

amltracer.com · hello@systhema.ro · +40 770 123 777

Material de instruire, ediția 1, noiembrie 2026. Reflectă legislația în vigoare la data ediției; nu constituie consultanță juridică. Poate fi distribuit și reprodus în interiorul organizației destinatare în scop de instruire, cu păstrarea sursei. © Systhema SRL.